

Katarzyna Jasińska

Derywaty rzeczownikowe z formantem -ota w historii języka polskiego

Referat stanowi próbę spojrzenia na historię derywatów rzeczownikowych z formantem *-ota* w języku polskim z punktu widzenia współczesnego językoznawstwa diachronicznego.

Formacje tego typu były obecne już w dobie staropolskiej jako kontynuanty prasłowiańskich abstraktów na **-o-ta* (formant **-o-ta* z pie. **-o-teh₂*). Stanowiły je derywaty odczasownikowe (*chrapota, mrokota, robota*) bądź odprzymiotnikowe (*dobrota, krzywota, psota*). Funkcjonowały one obok fonetycznie podobnych derywatów zakończonych na *-oć* oraz *-ość* również tworzących abstrakta.

W przeciągu wieków formacje te ulegały różnorodnym zmianom. Jedną spośród modyfikacji jest zatarata produktywności formantu *-ota*. Dziś spośród około czterdziestu używanych derywatów jedynie trzy powstały w XX wieku. Ponadto w przypadku niektórych z nich z czasem zatarciu uległa motywacja (jak np. w wyrazie *cnota*). Zmiany w formacjach nastąpiły także w aspekcie semantycznym (np. zmiana znaczenia wyrazu *psota*).

Celem referatu jest analiza zmian w zakresie produktywności formantu *-ota*, jak i semantyki wybranych derywatów z omawianej grupy na przestrzeni wieków oraz próba wykazania tendencji rozwojowych formacji rzeczownikowych na *-ota* na gruncie języka polskiego.